Auca de Sant Llorenç de Morunys

o, si voleu, dels Piteus segons diuen altres veus

1. Al costat del Cardener,
que passa tot gansoner,

2. ... hi ha un racó de pau immens:
la vila de Sant Llorenç.

3. Si hi entreu per un portal
de l'antic clos medieval,

4. ... ni que sigueu foraster,
tot ho sentireu proper.

5. Hi ha botigues i comerç
de tot tipus, i divers.

6. Si hi tasteu els embotits,
us en llepareu els dits.

7. Comencem, però, fent memòria
d'un tros de la nostra història:

8. A la baixa Edat Mitjana,
quan més d'un passava gana

9. ... i teníem per veïns
els monjos benedictins,

10. ... una vila vam bastir
al voltant del monestir.

11. El segle XIV es veu
que ja fèiem drap piteu.

12. Un teixit del bo i millor
per fer capes de pastor

13. ... i mantes de traginer,
que anaven la mar de bé.

14. El drap va portar el progrés
i vam créixer d'allò més.

15. Del vescomtat de Cardona,
érem una rica zona.

16. Després del segle XVII
Sant Llorenç va fer l'esplet:

17. La Confraria dels Colls
ens treia dels trencacolls.

18. Ajudant el veïnat
més pobre i necessitat.

19. I féu fer a Josep Pujol,
no un retaule qualsevol,

20. ...sinó un gran conjunt barroc
que més d'un mira badoc.

21. Encara avui enlluerna
com si fos obra moderna.

22. Fins ben bé al segle XIX
del piteu vam treure el sou.

23. Aquest segle bel·licós,
l'any 1822,

24. ... com que érem del morro fort
la gent de la Vall del Lord,

25. ... vam fer la revolució
contra la Constitució.

26. Antoine Rotten l'any següent
va voler fer un escarment.

27. I l'exèrcit liberal
cremà tot aquest rodal.

28. Amb empenta i amb tragí
Sant Llorenç va ressorgir.

29. Tant, que en la guerra carlina
novament l'Espoz i Mina

30. ... va portar el foc i la mort
al Santuari de Lord,

31. ...que era un baluard carlí
i això fou la seva fi.

32. El van refer els Monegal,
i segueix dalt del tossal.

33. També aquí el Comte d'Espanya
va venir a apuntar la banya.

34. Diuen que a l'església entrà
i es va fer un tip de plorar.

35. Tots els Tristany i en Cabrera
aquí alçaren la bandera...

36. I d'història ja n'hi ha prou
tanquem al segle XIX.

37. Parlem ara de cultura
i un xic de literatura.

38. ¿Qui no haurà sentir parlar
de tres savis que temps ha

39. ... llauraven aquests conreus,
els Tres Savis del Piteus?

40. De Manresa varen dur
un ou d'euga, no un ou dur,

41. ... que havia de ser un pollí
i el van perdre pel camí.

42. Ara els tenim per gegants,
que admirem els xics i els grans.

43. Un altre famós nadiu
va ser mossèn Llorenç Riu,

44. ... un músic com pocs n'hi ha,
que a tothom feia cantar.

45. I també Manuel Segret,
historiador complet,

46. ...que va ser, com bé sabeu,
conservador del museu.

47. Museu de la Vall de Lord,
una mina d'art, no d'or,

48. ... que mereix ser restaurat,
i aquí l'auca s'ha acabat.

Joan Vilamala, 2010

La paret de les auques - http://www.auques.cat - Jordi Fons, Joan Vilamala